



## Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2014. július 17.\*

„A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség — 2008/115/EK irányelv —  
A harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatos, a  
tagállamokban alkalmazandó közös normák és eljárások — 16. cikk, (1) bekezdés —  
Kitoloncolás céljából elrendelt őrizet — Büntetés-végrehajtási intézetben történő őrizet —  
A büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottakkal közös elhelyezés lehetősége, ha az őrizetbe vett  
harmadik országbeli állampolgár ebbe beleegyezik”

A C-474/13. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Bundesgerichtshof (Németország) a Bírósághoz 2013. szeptember 3-án érkezett, 2013. július 11-i határozatával terjesztett elő az előtte

**Thi Ly Pham**

és

a **Stadt Schweinfurt, Amt für Meldewesen und Statistik**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, K. Lenaerts elnökhelyettes, A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, T. von Danwitz, A. Borg Barthet és M. Safjan tanácselnökök, A. Rosas, G. Arestis (előadó), J. Malenovský, D. Šváby, C. Vajda és S. Rodin bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,

hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2014. április 8-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- T. L. Pham képviseletében M. Sack Rechtsanwalt,
- a Stadt Schweinfurt, Amt für Meldewesen und Statistik képviseletében J. von Lackum, meghatalmazotti minőségben,
- a német kormány képviseletében T. Henze, meghatalmazotti minőségben,

\* Az eljárás nyelve: német.

- a holland kormány képviselőjében M. de Ree, M. Bulterman és H. Stergiou, meghatalmazotti minőségben,
  - az Európai Bizottság képviselőjében G. Wils és M. Condou-Durande, meghatalmazotti minőségben,
- a főtanácsnok indítványának a 2014. április 30-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,  
meghozta a következő

### Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 348., 98. o.) 16. cikke (1) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet T. L. Pham és a Stadt Schweinfurt, Amt für Meldewesen und Statistik (Schweinfurt városa, népesség-nyilvántartó és statisztikai hivatal) között a T. L. Phammal szemben meghozott, kitoloncolás céljából elrendelt őrizetbe vételre vonatkozó határozat jogszerűsége tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

### Jogi háttér

#### *Az uniós jog*

- 3 A 2008/115 irányelv (17) preambulumbekkezdése értelmében:

„Az őrizetben lévő harmadik országbeli állampolgárokkal emberséges és méltó módon, alapvető jogukat, valamint a nemzetközi és nemzeti jogot betartva kell bánni. A nemzeti jog által szabályozott, a bűnüldöző szervek által alkalmazott előzetes letartóztatás sérelme nélkül az őrizetet általában erre szolgáló különleges idegenrendészeti fogdáknak kell végrehajtani.”

- 4 Az említett irányelv „Tárgy” című 1. cikke a következőket írja elő:

„Ez az irányelv megállapítja a tagállamok által alkalmazandó, a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatéréséről szóló közös normákat és eljárásokat, összhangban a közösségi jog általános elveiként szereplő alapvető jogokkal és a nemzetközi joggal, beleértve a menekültek védelmét és az emberi jogi kötelezettségeket.”

- 5 Ugyanezen irányelv „Őrizet” című 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok – kivéve, ha a konkrét esetben más elégséges, de kevésbé kényszerítő intézkedés is hatékonyan alkalmazható – kizárólag a kiutasítás előkészítése és/vagy a kitoloncolás végrehajtása céljából őrizetben tarthatják a kitoloncolási eljárás alatt álló harmadik országbeli állampolgárt, különösen, ha:

- a) fennáll a szökés veszélye, vagy
- b) a harmadik ország érintett állampolgára meghiúsítja vagy akadályozza a kiutasítás előkészítését vagy a kitoloncolási eljárást.

Az őrizetnek a lehető legrövidebbnek kell lennie, és csak addig tartható fenn, amíg a kitoloncolási intézkedések folynak, és kellő körültekintéssel végrehajtásra kerülnek.

[...]

(5) Az őrizetet mindaddig fenn kell tartani, ameddig az (1) bekezdésben megállapított feltételek fennállnak, és az őrizet a kitoloncolás biztosításához szükséges. Valamennyi tagállam korlátozott, hat hónapot nem meghaladó őrizetben tartási időszakot határoz meg.

(6) A tagállamok az (5) bekezdésben említett időszakot kizárólag korlátozott, további tizenkét hónapot nem meghaladó időszakokkal hosszabbíthatják meg a nemzeti jogszabályoknak megfelelően, azokban az esetekben, ha a kiutasítás végrehajtása minden ésszerű erőfeszítésük ellenére várhatóan tovább tart:

- a) az érintett harmadik országbeli állampolgár részéről szükséges együttműködés hiánya miatt, vagy
- b) a szükséges dokumentumok harmadik országoktól való beszerzésének késedelme miatt.”

- 6 A 2008/115 irányelvnek „Az őrizet körülményei” című 16. cikke az (1) bekezdésében a következőket mondja ki:

„Az őrizetet általában erre szolgáló különleges idegenrendészeti fogdáknak kell végrehajtani. Amennyiben egy tagállam nem tud különleges idegenrendészeti fogdáknak helyet biztosítani, és kénytelen büntetés végrehajtási intézetben való elhelyezéshez folyamodni, az őrizet alatt álló harmadik országbeli állampolgárokat a többi fogvatartottól elkülönítve kell tartani.”

*A német jog*

- 7 A módosított (BGBL. 2011. I, 2258. o.), a külföldiek szövetségi területen történő tartózkodásáról, szakmai tevékenységéről és integrációjáról szóló 2004. július 30-i német törvény (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet) (BGBL. 2004 I, 1950. o.; a továbbiakban: AufenthG) 62a. §-ának (1) bekezdése – amely a 2008/115 irányelv 16. cikkének (1) bekezdését ülteti át – a következőképpen rendelkezik:

„A kitoloncolás céljából elrendelt őrizetet általában különleges idegenrendészeti fogdáknak kell végrehajtani. Amennyiben egy szövetségi tartomány nem rendelkezik különleges idegenrendészeti fogdával, az őrizet e tartomány egyéb büntetés-végrehajtási intézeteiben is végrehajtható; ilyen esetben a kitoloncolásukra váró személyeket el kell különíteni a többi fogvatartottól.”

### **Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés**

- 8 T. L. Pham, vietnami állampolgár személyazonossági okmányok és tartózkodási engedély nélkül utazott be Németországba. 2012. március 9-én egy 2012. június 28-ig tartó – kitoloncolás céljából elrendelt – őrizetre vonatkozó határozatot hoztak vele szemben. 2012. március 30-i írásbeli nyilatkozatával beleegyezett abba, hogy a büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottakkal közösen helyezték el a büntetés-végrehajtási intézetben, mivel az ezen intézetben tartózkodó honfitársaival kívánt kapcsolatba kerülni.
- 9 Az Amtsgericht Nürnberg 2012. június 25-i végzésével 2012. július 10-ig meghosszabbította T. L. Pham kitoloncolás céljából elrendelt őrizetét. Az érintett által e végzéssel szemben benyújtott fellebbezést a Landgericht Nürnberg 2012. július 5-i végzésével elutasította. Miután T. L. Phamot 2012. július 10-én

ténylegesen kitoloncolták Vietnamba, a Bundesgerichtshof előtti felülvizsgálati kérelmével annak a megállapítását kéri, hogy az őrizetének az említett büntetés-végrehajtási intézetben történt meghosszabbítására vonatkozó említett végzések miatt jogsérelmet szenvedett.

- 10 A Bundesgerichtshof szerint – a különösen jelentős alapvető jogot ért sérelemre tekintettel – a szabadságelvonással járó intézkedéssel szembeni jogorvoslatok továbbra is nyitva állnak – az ilyen intézkedés végrehajtását követően is –, mivel az érintett személy védelemre méltó érdekekkel rendelkezik arra, hogy a szabadságelvonással járó intézkedés jogellenessége megállapításra kerüljön, akkor is, ha azt végrehajtották.
- 11 E bíróság megállapítja, hogy főszabály szerint a harmadik országbeli állampolgárnak – aki a kitoloncolási eljárások hatálya alatt áll – a büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottakkal közös őrizetben tartása a büntetés-végrehajtási intézetben ellentétes a 2008/115 irányelv 16. cikkének (1) bekezdésével, valamint az AufentG 62a. §-ával, amely utóbbi ülteti át az említett rendelkezést a nemzeti jogba. Ezen elhelyezés azonban jogszerű lenne, ha a 2008/115 irányelv 16. cikkének (1) bekezdését akként kellene értelmezni, hogy a tagállamok bizonyos mérlegelési mozgástérrel rendelkeznek e rendelkezés alkalmazása tekintetében, ami abból áll, hogy lehetőségük van az érintett állampolgár arra vonatkozó beleegyezésének figyelembevételére, hogy az említett fogvatartottakkal együtt helyezték el.
- 12 A Bundesgerichtshof megjegyzi egyrészt, hogy fennáll az elkülönítési kötelezettség kijátszásának esetleges kockázata, amennyiben különösen az érintett hatóságok rendszeresen előre megfogalmazott beleegyezési nyilatkozatokat íratnak alá a 2008/115 irányelvben említett harmadik országbeli állampolgárokkal, vagy őket az abba való beleegyezésre kényszerítik, hogy a büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottakkal közösen helyezték őket őrizetbe a büntetés-végrehajtási intézetben. Másrészt e bíróság utal arra, hogy az elkülönítési kötelezettség kizárólag a harmadik országbeli állampolgárok helyzetének javítását szolgálja, valamint hogy utóbbiaknak le kellene tudni erről mondaniuk, ha – az elkülönített elhelyezéshez való jogról szóló tájékoztatást követően – azt kívánják, hogy a többi fogvatartottal közösen helyezték el őket, vagy abba kifejezetten beleegyeznek, többek között – ahogy a jelen ügyben – a honfitársakkal vagy az azonos életkorú személyekkel való kapcsolat lehetősége miatt. E tekintetben a német jog szerint a biztonsági őrizet esetében – ahol előírt az érintett személyek elkülönített elhelyezése – a Bundesverfassungsgericht (szövetségi alkotmánybíróság) ítélkezési gyakorlata figyelembe veszi az ilyen személynek a többi fogvatartottal közös elhelyezésére vonatkozó beleegyezését.
- 13 E körülmények között a Bundesgerichtshof úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és a következő kérdést terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

„Összeegyeztethető-e a [2008/115] irányelv [...] 16. cikkének (1) bekezdésével a kitoloncolás céljából őrizetbe vett személy [büntetés-végrehajtás jogcímén] fogvatartottakkal közös elhelyezése, ha beleegyeznek e közös elhelyezésbe?”

#### **Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről**

- 14 Kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kérdezi, hogy a 2008/115 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének második mondatát akként kell-e értelmezni, hogy az lehetővé teszi a tagállam számára a kitoloncolás céljából őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgárnak a büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottakkal közös elhelyezését a büntetés-végrehajtási intézetben, ha ezen állampolgár beleegyezik e közös elhelyezésbe.
- 15 Előljáróban meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által a Bírósághoz küldött ügyiratokból kitűnik, hogy T. L. Phamot az AufenthG 62a. §-ának (1) bekezdése alapján helyezték a büntetés-végrehajtási intézetben őrizetbe.

- 16 Márpedig a Bero és Bouzalmate ítélet (C-473/13 és C-514/13, EU:C:2014:2095) 28–31. pontjából következik, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság valamely tartományában lévő különleges idegenrendészeti fogda hiányára vonatkozó indok önmagában nem igazolhatja a 2008/115 irányelv 16. cikke (1) bekezdése második mondatának alkalmazását.
- 17 E rendelkezésnek az alapeljárás keretében történő értelmezését tekintve a rendelkezés szövegéből kitűnik, hogy az a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgároknak a büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottaktól való elkülönítése feltétel nélküli kötelezettségét írja elő, ha a tagállam ezen állampolgárokat nem tudja különleges idegenrendészeti fogdáknak elhelyezni.
- 18 E tekintetben a német kormány – a holland kormány által támogatva – arra hivatkozik, hogy mivel ezen elkülönítési kötelezettség célja a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok érdekének és jólétének a megőrzése, ezen cél nem valósulna meg különösen az alapügyben szóban forgóhoz hasonló helyzetben, amikor az érdekelt kapcsolatban kívánt maradni honfitársaival.
- 19 Meg kell állapítani, hogy a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgároknak a büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottaktól való elkülönítésének kötelezettsége alól semmilyen kivétel nem megengedett, és az a jogok tiszteletben tartásának az uniós jogalkotó által – az említett állampolgárok tekintetében – kifejezetten elismert garanciájának minősül a büntetés-végrehajtási intézetekben a kitoloncolás céljából elrendelt őrizetre vonatkozó feltételekkel összefüggésben.
- 20 A Bíróság ugyanis már kimondta, hogy a 2008/115 irányelv célja egy közös normákon alapuló hatékony visszatérési és hazatelepülési politika létrehozása annak érdekében, hogy az érintett személyek emberséges módon, és emberi jogaik és méltóságuk teljes mértékű tiszteletben tartása mellett térhessenek vissza (El Dridi-ítélet, C-61/11 PPU, EU:C:2011:268, 31. pont és Arslan-ítélet, C-534/11, EU:C:2013:343, 42. pont).
- 21 E tekintetben az ezen irányelv 16. cikke (1) bekezdésének második mondatában előírt, a jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgároknak a büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottaktól való elkülönítésének kötelezettsége meghaladja a harmadik országbeli állampolgárok büntetés-végrehajtási intézetekben történő őrizetének egyszerű különös végrehajtási módját, és ezen elhelyezés alapfeltételének minősül, amely nélkül az elhelyezés főszabály szerint nem felelne meg az említett irányelvnek.
- 22 Ebben az összefüggésben a tagállam nem veheti figyelembe az érintett harmadik országbeli állampolgár akaratát.
- 23 Következésképpen a fenti megfontolásokból kitűnik, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a 2008/115 irányelv 16. cikke (1) bekezdésének második mondatát akként kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé valamely tagállam számára a kitoloncolás céljából őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgárnak a büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottakkal közös elhelyezését büntetés-végrehajtási intézetben, még akkor sem, ha ezen állampolgár beleegyezik e közös elhelyezésbe.

### **A költségekről**

- 24 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

**A harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 16. cikke (1) bekezdésének második mondatát akként kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé valamely tagállam számára a kitoloncolás céljából őrizetbe vett harmadik országbeli állampolgárnak a büntetés-végrehajtás jogcímén fogvatartottakkal közös elhelyezését büntetés-végrehajtási intézetben, még akkor sem, ha ezen állampolgár beleegyezik e közös elhelyezésbe.**

Aláírások